

Föreskrifter och anvisningar 5/2012

Beräkningsgrunder för pensionsansvaret i pensionsstiftelser

Dnr
15/01.00/2018

Utfärdade
14.6.2012

Gäller från
1.7.2012

Upplysningar
Försäkringstillsyn/Arbetspensionsanstalter

FINANSINSPEKTIONEN
telefon 09 183 51
foramn.efternamn@fiva.fi
finansinspektionen.fi

Den juridiska karaktären av föreskrifter och anvisningar

Föreskrifter

I Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar presenteras föreskrifterna under rubriken "Föreskrift". Föreskrifterna är bindande rättsregler, som måste följas.

Finansinspektionen meddelar föreskrifter endast med stöd av och inom ramen för rättsliga bestämmelser som ger Finansinspektionen behörighet att ge ut föreskrifter.

Anvisningar

I Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar presenteras under rubriken "Anvisning" Finansinspektionens tolkningar av innehållet i lagar eller andra bindande bestämmelser.

Under denna rubrik presenteras också rekommendationer och andra verksamhetsanvisningar som inte är bindande. Vidare upptas här Finansinspektionens rekommendationer om hur internationella riktlinjer och rekommendationer ska följas.

Av formuleringen av anvisningen framgår när det är fråga om en tolkning och när det är fråga om en rekommendation eller annan verksamhetsanvisning. Formuleringen av anvisningarna och den juridiska karaktären av föreskrifterna och anvisningarna förklaras närmare på Finansinspektionens webbplats.

[Finansinspektionen.fi > Regelverk > Den juridiska karaktären av föreskrifter och anvisningar](#)

Innehåll

1	Tillämpningsområde och definitioner	4
1.1	Tillämpningsområde.....	4
2	Regelverk.....	5
2.1	Lagstiftning	5
2.2	Social- och hälsovårdsministeriets beslut	5
2.3	Finansinspektionens rätt att meddela föreskrifter.....	5
3	Syfte	6
4	Pensionsansvar och beräkningsgrunder	7
4.1	Beräkning av pensionsansvaret	7
4.1.1	Maximiräntesats som ska användas vid beräkning av pensionsansvar	8
4.2	Beräkningsgrunder.....	8
4.2.1	Beteckningar i beräkningsgrunderna.....	9
4.2.2	Pensionsansvar för löpande pensioner (exkl. belastning).....	10
4.2.3	Pensionsansvar för framtida pensioner (exkl. belastning)	11
4.2.4	Speciella konstanter.....	11
5	Upphävda föreskrifter och anvisningar	14
6	Ändringshistorik.....	15

1 Tillämpningsområde och definitioner

1.1 Tillämpningsområde

Dessa föreskrifter tillämpas på följande företag under tillsyn enligt lagen om Finansinspektionen:

- A-pensionsstiftelser enligt 2 § 1 punkten i lagen om pensionsstiftelser
- A-avdelningar i AB-pensionsstiftelser enligt 2 § 3 punkten i lagen om pensionsstiftelser.

Föreskrifterna tillämpas inte på sådana pensionsstiftelser eller avdelningar i pensionsstiftelser som tillhandahåller frivilliga tilläggsförmåner enligt lagen om premiebaserade tilläggs pensionsarrangemang vid pensionsstiftelser och pensionskassor (173/2009).

2 Regelverk

2.1 Lagstiftning

Dessa föreskrifter har samband med följande lagar och förordningar:

- lagen om pensionsstiftelser (1774/1995)

2.2 Social- och hälsovårdsministeriets beslut

Dessa föreskrifter har samband med följande beslut:

- allmänna beräkningsgrunder för försäkringar enligt lagen om pension för arbetstagare (STM/3400/2007), (på finska) och de ändringar som senare gjorts i dem.

2.3 Finansinspektionens rätt att meddela föreskrifter

Finansinspektionens rätt att meddela bindande föreskrifter bygger på följande bestämmelser:

- 43 § 3 mom., 44 § 2 mom. och 44 a § 2 mom. i lagen om pensionsstiftelser.

(Utfärdats 7.3.2019, gäller från 31.3.2019)

3 Syfte

- (1) Syftet med dessa föreskrifter är att
- säkerställa att pensionsstiftelsernas beräkningsgrunder för pensionsansvaret garanterar verksamhetskretsens, fribrevsinnehavarnas och pensionstagarnas förmåner
 - säkerställa att de variabler som ligger till grund för beräkning av pensionsansvaret, dvs. antaganden om dödsfall, förväntad livslängd och arbetsoförmåga, och ekonomiska antaganden har valts med iakttagande av försiktighet.

4 Pensionsansvar och beräkningsgrunder

(1) Finansinspektionens rätt att meddela bindande föreskrifter bygger på följande bestämmelser:

- 43 § 3 mom., 44 § 2 mom. och 44 a § 2 mom. i lagen om pensionsstiftelser.

I 43 § 3 mom. i lagen om pensionsstiftelser föreskrivs om Finansinspektionens befogenheter att meddela föreskrifter om beräkningen av pensionsansvaret för löpande pensioner, pensionsansvaret för framtida pensioner och indexförhöjningsansvaret. I 44 § 2 mom. i lagen om pensionsstiftelser föreskrivs om Finansinspektionens befogenheter att meddela föreskrifter om innehållet i beräkningsgrunderna för pensionsansvaret, om skyldigheten att tillämpa betryggande och försiktiga beräkningsgrunder och om valet av variabler och antaganden till grund för beräkning av pensionsansvaret. I 44 a § 2 mom. i lagen om pensionsstiftelser ges Finansinspektionen befogenheter att fastställa den maximiräntesats som används vid beräkningen av en pensionsstiftelses pensionsansvar.

(Utfärdats 7.3.2019, gäller från 31.3.2019)

4.1 Beräkning av pensionsansvaret

FÖRESKRIFT (styckena 2–12)

- (2) Pensionsansvaret ska enligt beräkningsgrunderna för pensionsstiftelser beräknas på de personer som skulle inneha en andel i pensionsstiftelsens tillgångar om stiftelsen upplöstes vid beräkningstidpunkten. Pensionsansvaret för en person ska alltid vara minst lika stor som det beräknade pensionsansvaret för fribrevsrätten vid beräkningstidpunkten. Andra avgångar utöver pensionsfall eller dödsfall får inte räknas med i pensionsansvaret.
- (3) Pensionsansvaret för löpande pensioner ska beräknas på de personer för vilka pensionsfallet har inträffat före beräkningstidpunkten. Pensionsansvaret motsvarar kapitalvärdet av framtida pensionsutbetalningar efter försäkringsmatematisk diskontering till beräkningstidpunkten. Pensionsansvaret för arbetslöshetspensioner beräknas på samma sätt som pensionsansvaret för tidsbegränsade ålderspensioner.
- (4) Pensionsansvaret för framtida pensioner ska beräknas på de personer för vilka pensionsfall inte har inträffat före beräkningstidpunkten. Pensionsansvaret motsvarar kapitalvärdet av fram till beräkningstidpunkten intjänade framtida pensioner och begravningsbidrag, efter försäkringsmatematisk diskontering till beräkningstidpunkten.
- (5) För anställda arbetstagare som uppnått pensionsåldern ska pensionsansvaret för framtida pensioner beräknas med antagandet att ålderspensionen börjar löpa genast.
- (6) Kapitalvärdena av förmånshöjningar som enligt beslut kommer att beviljas året efter beräkningstidpunkten ska räknas med i pensionsansvaret för löpande och framtida pensioner.
- (7) Om pensionsstiftelsen räknar in en avsättning (indexförhöjningsansvar) enligt 43 § 2 mom. i lagen om pensionsstiftelser i sitt pensionsansvar för framtida förmånshöjningar, ska metoden för ökning och minskning av avsättningen framgå av beräkningsgrunderna. Medräkningsbara i framtida förmånshöjningar är ökning i pensionsansvaret till följd av både indexvillkoret och en ökning av den pensionsgrundande lönen.

- (8) För indexförhöjningsansvaret ska en övre gräns fastställas i beräkningsgrunderna. Den stiftelsespecifika övre gränsen ska fastställas med hänsyn till indexvillkoret i pensionsstiftelsens stadgar, den framtida beräknade avkastningen på tillgångarna, försäkringsbeståndets sammansättning och en beräkningsränta som är betryggande på lång sikt.
- (9) För att en stiftelsespecifik övre gräns ska kunna fastställas för pensionsstiftelsen måste dess stadgar innehålla en ovillkorlig bestämmelse om den årliga indexförhöjningsnivån. Den framtida beräknade avkastningen på pensionsstiftelsens tillgångar ska basera sig på den rådande placeringsallokeringen vid beräkningstidpunkten och den beräknade långsiktiga avkastningen för olika tillgångsslag.
- (10) Om ingen stiftelsespecifik övre gräns för indexförhöjningsansvaret fastställs, får avsättningen motsvara högst 8 % av det sammanlagda pensionsansvaret för löpande och framtida pensioner.
- (11) Om exakta värden för de fribrev som påverkar förmånsbeloppet inte finns att tillgå, ska det i pensionsstiftelsens beräkningsgrunder fastställas hur fribreven beräknas.
- (12) Om pensionsansvaret (rapporterna VL061 och VL062) beräknas med hjälp av uppskattningsformler för redovisning i bokslutet, ska uppskattningsmetoden framgå av beräkningsgrunderna.

4.1.1 Maximiräntesats som ska användas vid beräkning av pensionsansvar

FÖRESKRIFT (stycke 13)

- (13) Vid beräkningen av pensionsansvar är den maximiräntesats som ska användas för år v lika med $100 \cdot \hat{b}_1$ %, där

$$\hat{b}_1 = \begin{cases} 0,035, & \text{när } v = 2019 \\ 0,034, & \text{när } v = 2020 \\ 0,033, & \text{när } v = 2021 \\ 0,032, & \text{när } v = 2022 \\ 0,031, & \text{när } v = 2023 \\ 0,030, & \text{när } v \geq 2024 \end{cases}$$

(Utfärdats 7.3.2019, gäller från 31.3.2019)

4.2 Beräkningsgrunder

FÖRESKRIFT (styckena 14–18)

- (14) Pensionsstiftelsen ska tillämpa beräkningsgrunder enligt denna föreskrift. För att garantera jämförbarhet mellan olika år bör pensionsstiftelsen inte utan grundad anledning frånga den beräkningsmetodik som en gång valts.
- (15) Pensionsstiftelsens pensionsansvar ska beräknas på de försäkringstekniska storheter som ingår i de allmänna beräkningsgrunderna för försäkringar enligt lagen om pension för arbetstagare som social- och hälsovårdsministeriet den 28 november 2007 fastställt för pensionsförsäkringsbolag (STM/3400/2007) inklusive senare ändringar.

- (16) Pensionsstiftelsen ska tillämpa beräkningsgrunderna enligt avsnitt 4.2.1–4.2.4. Konstanter eller formler som avviker från beräkningsgrunderna ska dock användas om pensionsstiftelsens stadgar, försäkringsbestånd eller andra orsaker kräver.
- (17) Pensionsstiftelsen ska meddela Finansinspektionen om tillämpningen av beräkningsgrunderna enligt avsnitt 4.2.1–4.2.4 eller lämna in eventuella avvikande beräkningsgrunder, inklusive ändringar till dem, till Finansinspektionen före den tidpunkt då beräkningsgrunderna tillämpas för första gången.
- (18) Om beräkningsgrunderna innehåller sådana koefficienter vars värden fastställs separat av pensionsstiftelsens styrelse, ska de fastställda värdena lämnas in till Finansinspektionen före den tidpunkt då de tillämpas för första gången.

4.2.1 Beteckningar i beräkningsgrunderna

FÖRESKRIFT (stycke 19)

- (19)
x	= den försäkrades ålder på födelsedagen år v
w	= pensionsålder enligt pensionsstiftelsens stadgar
u	= skillnad mellan år för arbetsförmågans inträde och födelseår
E	= 1.1. $v+1$ pension som ska betalas ut av pensionsstiftelsen
E^L	= belopp med vilket pensionsstiftelsens pension kommer att minska på grund av annan förmån som börjar löpa senare
wL	= ålder från vilken pensionsstiftelsens pension kommer att minska på grund av annan förmån som börjar löpa senare
E^{TK}	= icke intjänad del av invalidpension enligt pensionsstiftelsens stadgar
E^A	= fram till beräkningstidpunkten intjänad pension från pensionsstiftelsen
E^{AL}	= fram till beräkningstidpunkten intjänad del av förmån E^L
E^{AP}	= fram till beräkningstidpunkten intjänad familjepension från pensionsstiftelsen
E^P	= 1.1. $v+1$ familjepension från pensionsstiftelsen beräknad med antagandet att den efterlevande maken och två barn är förmånstagare
z	= $\max\{x + \frac{1}{2}, w\}$
zL	= $\max\{x + \frac{1}{2}, wL\}$
H^A	= fram till beräkningstidpunkten intjänat begravningsbidrag

y	= den efterlevande makens ålder på födelsedagen år v
T_1	= antal hela år som återstår till slutåldern för det yngsta barnets barnpension på födelsedagen år v
T_2	= antal hela år som återstår till slutåldern för det näst yngsta barnets barnpension på födelsedagen år v

Koefficienterna C_0 , C_1 och C_2 utgör delningskoefficienter för tilläggsfamiljepension som är beroende av antalet förmånstagare, pensionsstiftelsens stadgar och ikraftträdelsebestämmelserna för ArPL.

4.2.2 Pensionsansvar för löpande pensioner (exkl. belastning)

FÖRESKRIFT (styckena 20–24)

Pensionsansvaret för löpande pensioner beräknas för räkenskapsåret per 31.12 per förmånstagare och efter pensionsslag enligt följande:

Ålderspension

$$(20) \quad V_v^A(E) = \begin{cases} E \cdot \bar{a}_{x+\frac{1}{2}} - \sum_i E^{L_i} \cdot \frac{\bar{N}_{wL_i}}{D_{x+\frac{1}{2}}}, & \text{när den försäkrade lyfter ålderspension 1.1. } v+1 \\ 0, & \text{i övriga fall} \end{cases}$$

Invalidpension

$$(21) \quad V_v^A(S) = E \cdot \bar{a}_{(u)+(x+\frac{1}{2}-u):w}^{\overline{ii}}, \text{ kända pensionsfall}$$

$$(22) \quad V_v^A(S) = E^{TK} \cdot \left(\bar{A}_{x:w}(S) - \frac{1}{1+b_1} \cdot \bar{A}_{x+1:w}(S) \right), \text{ okända pensionsfall}$$

Arbetslöshetspension

$$(23) \quad V_v^A(T) = \begin{cases} E \cdot \frac{\bar{N}_{x+\frac{1}{2}} - \bar{N}_w}{D_{x+\frac{1}{2}}}, & \text{när } x < w \\ 0, & \text{i övriga fall} \end{cases}$$

Familjepension

$$(24) \quad V_v^A(P) = E^P \left[C_0 \bar{a}_{y+\frac{1}{2}} + C_1 \bar{a}_{[T_1-\frac{1}{2}]^+} + C_2 \bar{a}_{[T_2-\frac{1}{2}]^+} \right]$$

4.2.3 Pensionsansvar för framtida pensioner (exkl. belastning)**FÖRESKRIFT (styckena 25–29)**

Pensionsansvaret för framtida pensioner beräknas för räkenskapsåret per 31.12 per försäkrad och efter pensionsslag enligt följande:

Ålderspension

$$(25) \quad V_v^V(E) = \begin{cases} E^A \cdot \frac{\bar{N}_z}{D_{x+\frac{1}{2}}} - \sum E^{AL_i} \cdot \frac{\bar{N}_{zL_i}}{D_{x+\frac{1}{2}}}, & \text{när den försäkrade inte lyfter ålderspension 1.1.v+1} \\ 0, & \text{i övriga fall} \end{cases}$$

Invalidpension

$$(26) \quad V_v^V(S) = E^A \cdot \bar{A}_{x+\frac{1}{2};w}(S)$$

Arbetslöshetspension

$$(27) \quad V_v^V(T) = 0$$

Familjepension

$$(28) \quad V_v^V(P) = E^{AP} \bar{A}_{x+\frac{1}{2}}(P)$$

Begravningsbidrag

$$(29) \quad V_v^V(K) = H^A(1 - \delta \bar{a}_{x+\frac{1}{2}})$$

4.2.4 Speciella konstanter**FÖRESKRIFT (stycke 30)**

(30) När pensionsansvaret beräknas ska följande värden av de speciella konstanterna enligt de allmänna beräkningsgrunderna användas.

Beräkningsränta

$$b_1 \leq \hat{b}_1$$

Dödlighet:

$$\begin{array}{l}
 - \text{ ålderspension,} \\
 \text{arbetslöshetspension och} \\
 \text{löpande familjepension}
 \end{array}
 \quad b_2 = \left\{ \begin{array}{l}
 5, \text{ när } v - x < 1930 \\
 3, \text{ när } 1930 \leq v - x < 1940 \\
 2, \text{ när } 1940 \leq v - x < 1950 \\
 0, \text{ när } 1950 \leq v - x < 1960 \\
 -2, \text{ när } 1960 \leq v - x < 1970 \\
 -3, \text{ när } 1970 \leq v - x < 1980 \\
 -5, \text{ när } 1980 \leq v - x < 1990 \\
 -7, \text{ när } 1990 \leq v - x < 2000 \\
 -8, \text{ när } 2000 \leq v - x < 2010 \\
 -10, \text{ när } 2010 \leq v - x < 2020
 \end{array} \right.$$

$$\begin{array}{l}
 - \text{ framtid familjepension och} \\
 \text{begravningsbidrag}
 \end{array}
 \quad b_2 = \left\{ \begin{array}{l}
 8, \text{ när } v - x < 1930 \\
 6, \text{ när } 1930 \leq v - x < 1940 \\
 5, \text{ när } 1940 \leq v - x < 1950 \\
 3, \text{ när } 1950 \leq v - x < 1960 \\
 1, \text{ när } 1960 \leq v - x < 1970 \\
 0, \text{ när } 1970 \leq v - x < 1980 \\
 -2, \text{ när } 1980 \leq v - x < 1990 \\
 -4, \text{ när } 1990 \leq v - x < 2000 \\
 -5, \text{ när } 2000 \leq v - x < 2010 \\
 -7, \text{ när } 2010 \leq v - x < 2020
 \end{array} \right.$$

där $v - x$ anger arbetstagarens födelseår.

Vid beräkningen av familjepensionens kapitalvärdeskoefficient räknas de storheter som ansluter sig till förmånslåtarens kön genom att använda den dödlighet som motsvarar förmånslåtarens kön, medan storheterna i anslutning till förmånstagarens kön beräknas genom att använda den dödlighet som motsvarar förmånstagarens kön.

Arbetsförmåga:

$$\begin{array}{ll}
 - \text{ kapitalvärde av löpande pension} & b_3 = 1 \\
 & b_4 = 1 \\
 & b_5 = 1 \\
 & b_6 = 1 \\
 & b_7 = 1 \\
 & b_8 = 1
 \end{array}$$

- engångspremie för framtida pension

$$b_3 = 1$$

$$b_4 = 1$$

$$b_5 = 1$$

$$b_6 = 1$$

$$b_7 = 1$$

$$b_8 = 1$$

Förskjutningar i penningvärdet

$$b_{15} = 0$$

Belastningen motsvarar 5 % av pensionsansvaret till bruttobelopp.

(Utfärdats 7.3.2019, gäller från 31.3.2019)

5 Upphävda föreskrifter och anvisningar

När dessa föreskrifter och anvisningar träder i kraft upphävs följande föreskrifter som meddelats av Finansinspektionen:

- Försäkringsinspektionens föreskrift av den 13 september 2006 om försäkringstekniska beräkningar och deras beräkningsgrunder för pensionsstiftelser enligt lagen om pensionsstiftelser som tillhandahåller tilläggspensioner (dnr 6/002/2006).

6 Ändringshistorik

Dessa föreskrifter och anvisningar har efter att de trätt i kraft ändrats enligt följande:

Givet 11.10.2016, gäller från 31.12.2016

- föreskrifterna och anvisningarna har ändrats med anledning av ändringarna i dödlighetsgrunden i ArPL i avsnitt 4.2.4.

Till föreskrifterna och anvisningarna har fogats övergångs- och ikraftträdelsebestämmelser om tillämpande av indexförhøjningsansvar i samband med pensionsreformen.

Utfärdats 7.3.2019, gäller från 31.3.2019

- i kapitel 4 har stycke 1 ändrats
- i avsnitt 4.2 har stycke 12 strukits
- avsnitt 4.1.1 om den maximiränta som används vid beräkningen av pensionsansvaret har lagts till
- beräkningsräntan har tagits in i avsnitt 4.2.4
- kapitel 5 har strukits

Ändringarna beror i huvudsak på lagen om ändring av lagen om pensionsstiftelser (1295/2018).